

No Pakpakat tane Pol tupas ira EPESAS

Ikin ra pakpakat tane Pol i hinawas palai ta ira humangana haridan naramon tane Kraiss tupas dait (nes Epesas 1:3-14). Naramon tane Kraiss, God te gilamis dait (1:4), ite halon hapatangen dait (1:5), ite kul halangalanga dait (1:7), ite lik luban leise ira nudait sana tintalen (1:7), ma ite bare bat dait ma no Halhaaliena Tanuo (1:13) ura hamanis be dait na rumahal ta ira bilai na haridan (1:11; 1:14). Ma ne God ga halon dait hobi be a pirpirlet na hana tupas ie (1:6, 12, 14). Io kaie, Pol ga sasaring be dait ra Kristian dait na nunure timaan ikin ra mangana haralon tane God (1:15-23). Menalalie dait ga kis ra hena ira nudait sana tintalen ma sene God ga marse dait (2:1-7) ma nesi tikenong i nurnur tane Kraiss, God na tabar bia mon ie ma no nilon tutuno, ma pata tikenong paile tale be na gil tike linge be na kap ikino haralon tane God (2:8-10). Menalalie, dait ing dait paile Iudeia, dait ga tapa tane God, ma sene naramon tane Kraiss ite hiis pakur ira Iudeia ma dait ing dait paile Iudeia ma dait tike sigar kapawena turadi kakarek (2:11-3:13). Ikinong a tamat na linge sakit ma iga kis mun ta ira haleng na tinohon (3:3-6) ma ne Pol ga sasaring be dait nage tale ura nunure kilam ikin ra bilai na harmarsai tane Kraiss (3:14-21). Ma be God te halon dait hobi i tahut be dait na tatalen haruat tano nudait sigar nilon (4:1-6:20). Dait na nes kilam be dait tike kapawena palatamai ne Kraiss

(4:1-16) ma dait na sige no nudait sigar nilon (4:17-32). Dait na lon tano madares (5:1-21) ma dait na gil ira bilbilai ta ira laale dait, ira nati dait, ira makai ta dait, ira nudait mama, ma ta ira nudait watong ma ira tultule (5:22-6:9). Ma ura hapatam no nuno nianga, Pol ga tange hadades be dait na sige ira bilai na linge na hinarubu metuma hone God hoke tike umri be dait nage harubu timaan ma ira mangana sana tanuo ma dait nage tur dades sukun ira sasana (6:10-20). I nanaas be no surno ta ikin ra pakpakat i horek, be **dait ira Kristian dait na lon haruat ma no bilai na haralon God te tabar dait ma ie naramon tane Krai**s.

¹ Aiou Pol tike apostolo tane Krai Jisas haruat tano sinisip tane God. Ma iou pakat kakarek tupas mu ira matanabar tus tane God kaia Epesas, mu ira ut na nurnur tano numu kinkinis tane Krai Jisas.

² A harmarsai ma ra malum tupas mu metuma hone God no nudait Mama ma no nudait Watong Jisas Krai.

Tano nudait kinkinis naramon tane Krai, God te tabar dait ma ra haleng na mangana bilai na haridan.

³ A pirpirlet utuma tupas God. Aie no God ma no Mama tano nudait Watong Jisas Krai nong gate haidane dait tuma ra mawe ma ira linge bakut i haruat ura harahut ira tanua dait tano nudait kinkinis naramon tane Krai Jisas. ⁴ Ma hobi bileng, iga gilamis dait tano nudait kinkinis

naramon tane Kraais menalalie iat tano hakhakisi tano ula hanuo waing pa dale tale be da kilam tike sasana ta dait ma sene dait na halhaalien sukun ira sasana ra matmatahan tana. ⁵⁻⁶ God ga manga sip dait, kaie igom kukubus ter menalalie be na halon hapatangen dait ura natine tano nudait kinkinis naramon tane Kraais. Kinong urah, iga sip ma iga laro bileng be na gil hobi waing dait nage pirllet no nuno maririsuan na harmarsai nong ga tabar bia mon dait ma ie tano nudait kinkinis naramon ta ikino turadi nong God la manga sip ter ie. ⁷⁻⁸ Dait kis naramon tane Kraais, kaie igom kul halangalanga dait ma no dena ing God ga lik luban leise ira nudait sana tintalen. Ma ing iga gil hobi ter ta dait iga gil haruat ma no nuno harmarsai nong i tamat sakit, ikino harmarsai nong God ga manga tabar dait ma ie ma ra tamat na minminanes tikai ma ra nesnes kilam ta ira linge bakut. ⁹ Ira linge God ga laro be na gil, iga bul no nuno lilik be na gil tus naramon tano nilon tane Kraais. Hokakarek, iga hapalaine dait ta ira linge ing i sip be na gil ing iga susuhai menalalie. ¹⁰ Ma ina papalim haruat ma ikino lilik tano pana bung tus ta kakarek ra linge be ira linge bakut tuma ra mawe ma mekira tano ula hanuo bileng di nage hanawat hulungan menapu tane Kraais. ¹¹ God la gilgil ira linge bakut haruat ma no nuno lilik i hanawat metuma naramon tano nuno sinisip. Hokakarek, tano nudait kinkinis naramon tane Kraais, God ga gilamis leh dait ura nuno matanabar tus kinong

1:5-6 Jon 1:12 **1:7-8** Epesas 2:7; Kolose 1:14 **1:9** Rom 16:25 **1:10** Kolose 1:16,20 **1:11** Rom 8:28-29

iga kukubus ter iat menalalie hobi haruat ma no nuno lilik. ¹² Ma iga gil hobi waing dait ing dait te nanahe ter ma ra nurnur ta ira linge naramon tane Krai, dait ra burwana be a pirpirlet na tupas no minamar tane God. ¹³ Ma mu kis naramon tane Krai bileng kinong mu te hadade no hininaawas utano tutuno, no tahut na hininaawas nong i kap hawat no numu haralon. Ma ing mu ga nurnur, God ga bare bat mu ma no Halhaaliena Tanuo ura nuno tus, ikino Tanuo ing God ga kukubus ter ta dait utana. ¹⁴ Iga tabar dait ma no Halhaaliena Tanuo ura terter bat no pinalau ta dait ing dait na kap namur. Hokakarek, no Tanuo i suro haut be God na tinane tutuno dait ira nuno tus iat, dait ing God gate kul halangalanga dait.

Pol ga sasaring be dait nage nunure timaan God ma ira nuno bilai na haridan tupas dait.

¹⁵⁻¹⁶ Ma ikinong no burwana be iou la saasaring uta mu. Iou ga ser leh ira numu nurnur tano Watong Jisas ma ira numu harmarsai uta ira matanabar tus tane God. Kaie, tuk ter kakarek iou paile sangeh ura tangtanga tahut tupas God uta mu ing iou la kilkilam mu naramon ta ira nugu sinsaring. ¹⁷ Iou la sarsaring haitne no God tano nudait Watong Jisas Krai, aie no nudait tamat na Mama, be na tabar mu ma ra minminanes ma ina hapuasne ira tutuno utana ter ta mu, waing mu nage manga nunure timaan ie kakarek ta ing mu ga nunure ie nalalie. ¹⁸⁻²⁰ Iou sasaring bileng be na hamadares ira

1:14 2 Korin 1:22 **1:17** Kolose 1:9 **1:18-20** Sam 110:1; 2 Korin 13:4; Kolose 2:12; 1:16; 2:10

tinga mu, mu nage nunure ira linge ing i tahuat tano nuno tinato tupas mu ing mu nanahe ma ra nurnur urie, ma be mu nage nunure no tamat na maririsuan na pinalau ta mu ing mu ira nuno matanabar tus, mu na hatur kawase ie metuma ho ie, ma be mu nage kilingane bileng no nuno tamat na baso sakit nong ila paapalim nalamin ta dait ira ut na nurnur ma ie. Ikino baso i haruat ma no nuno tamat na dades nong God ga papalim ma ie ing iga hatut habaling Kraissukun ra minat ma iga ter ra kinkinis tana tano kata na lumana tuma ra mawe. ²¹ Ma no nuno kinkinis hobi i manga tamat sakit ta dong ing di te kap ra kinkinis na harkurai ma di ira ut na harbalaurai ma di ira mes na dades na lilie bileng. Ma no hinsana i manga tamat sakit bileng ta ira hinsang bakut kakarek ma ta ikino mes na pana bung nong na hanawat namur. ²²⁻²³ Ma ne God ga bul hanapu ira linge bakut menapu ta ira lapara kakine Kraiss. Aie no tamat na lilie ta ira linge bakut ma ne God ga ter ie hobi ter ta ira matanabar na lotu, di no palatamaine ing Kraiss i hakudulena di, aie nong la hakudulena tutuno ira linge bakut.

2

Dait gate mat ter ing dait ga gil ira sana tintalen iesene God ga halon dait ma iga hatut dait tikai ma ne Kraiss.

¹ Ma mu, mu gate mat ter ing mu ga gil ira nirara ma ira sana tintalen. ² Menalalie mu

1:22-23 Sam 8:6 **1:22-23** Epesas 4:10,15; Rom 12:5; Kolose 1:18 **2:1** Kolose 1:21; 2:13 **2:2** Kolose 3:7; Taitus 3:3

ga lolon mur kike ra sana tintalen ing mu git murmur ira tintalen ta ikin ra ula hanuo ma mu git tartaram nong la kurkure ter ma ila balbalaure no mahuo tuma nalu. Ma aie nong la balaure ter no mangana lilik nong i kis ter kakarek naramon ta ira ut na takmaluk. ³ Ma dait bakut, dait ga lon nalam in ta di ira ut na sasana nalalie. Dait git gilgil haruatne ira namnamas tano sana palpal naramon ta dait. Dait git murmur kike ra sana sinisip ma ra lilik. Hoke di ira mes, dait pai gale tale be dait na papas tano ngalngaluan tane God. ⁴ Iesene no harmarsai tane God i manga tamat sakit tupas dait ma ne God ga manga sip dait. ⁵ Dait gate mat ta ira nudait sasana, ma sene balik God ga halon dait tikai ma ne Krai s. Kinong urah, iga marse dait igom sip dait. God ga halon mu ma no nuno harmarsai nong ga tabar bia mon mu ma ie. ⁶ Ma tano nudait kinkinis naramon tane Krai s, God ga hatut habaling mu tikai ma ne Krai s ma iga ter ra kinkinis ter ta mu tikai ma ie tuma ra mawe. ⁷ Iga gil hobi waing ira tahtahut ing iga gil ter ta dait tano nudait kinkinis naramon tane Krai s nage hamanis ta ira bungbung namur be no nuno harmarsai i manga tamat sakit. ⁸ Ma ikin i palai kinong tano numu nurnur God te halon mu ma no nuno harmarsai nong ga tabar bia mon mu ma ie. Paile burwana iat ta mu. A hartabar tane God ie. ⁹ Ma paile burwana ta ira numu gingilaan waing tikenong pai nale tale be na sa butbut. ¹⁰ Hokakarek, dait ira gingilaan

tane God. Ma tano nudait kinkinis naramon tane Kraiss, God ga hakisi dait be dait na gil ira tahut na gingilaan, kike ra gingilaan ing God ga huna tagure be dait na lon haruat me.

Ira Iudeia ma di ing pa dile Iudeia, di tike kapawena huntunana mon naramon tane Kraiss.

¹¹ Hokakarek, mu ing pa mu le Iudeia, mu hadade. Ira Iudeia ing di kut ira palatamai di, di kilam mu be “a tabuna kut palatamainari mu.” (Ikin tintalen ira turadi mon di gil ma ira luma di.) Io, mu um, i tahut be mu na lik leh no mangana kinkinis mu ga kis hobi menalalie.

¹² Mu na lik leh be ta ikino pana bung nalalie, mu ga kis sisingen talur Kraiss. Pa di gale sip ura waswas halala mu tano huntunana Israel. Pata ta pinalau ta mu ta ira kunubus God ga kubus ter. Pata tike linge be mu nage nanahe ma ra nurnur urie kira tano ula hanuo ma pa mu gale nunure ta dahine tane God ing mu ga lon kira napu. ¹³ Iesene kakarek tano numu kinkinis naramon tane Kraiss, mu ing ira numu mangana nilon ga tapa nalalie, God te kap hutate um mu ma no de ne Kraiss. ¹⁴⁻¹⁵ I ngan hobi kinong Kraiss iat no nudait malum. Aie iat nong ga gil pakur ira iruo huntunana, ira Iudeia ma ing padile Iudeia, be na kapawena mon. Iga waak leise ira harkurai tane Moses, kike ira tirihuana hartule ing iga hatawat ra bala ngungut nalam in ta dur. Ing ga gil hobi iga dure hasur no balo nong ga harbasiane kike ra iruo huntunana. Ma iga

gil hobi waing metuma naramon tana iat nage hatawat tike sigar huntunana ta kike ra iruo. Ma be iga gil hobi, iga hatawat ra malum. ¹⁶ Iga bul dur tano kapawena palatamaine mon, ma tano ula kabai iga sip be na hamaram dur bakut hobi tikai ma ne God. Ma ta ikino nuno minat iga hapatam no nudur bala ngungut bileng. ¹⁷ Iga hanawat ma iga harpir ma no tahut na hininaawas nong i ter ra malum. Iga harpir hobi ter ta mu ing mu ga tapa tane God ma ta dong ing di ga hutate tana. ¹⁸ Krai ga tale be na gil hobi kinong aie nong ga papos no ngas be dait bakut ira iruo huntunana, dait nage hana tupas no nudait Mama kinong dait kis naramon tano kapawena Tanuo mon.

¹⁹ Io kaie, pa mu le mes na turadi baling um kakarek. Pata. Mu hatahinsaana ma ira matanabar tus tane God ma mu tano nuno hatatamana. ²⁰ Mu hoke tike hala God i hatur nalu ta ira kasong. Ma ira kasong, di ira apostolo ma ira tangetus. Ma ne Krai Jisas iat, aie no tamat na kasong nong i sukal hatatik no hala bakut. ²¹ Ma no hala bakut i harpasum timaan naramon tane Krai, kaie i tahuat hoke tike halhaaliena hala utano Watong. ²² Ma tano nudait kinkinis naramon tane Krai, God la bulbul pakur dait ing ila paapalim ma dait ura gilgil tike hala nong aie iat na kis naramon tana. Ma ina kis tana hohaam? No Tanuana iat na kis naramon tana.

3

Pol ga papalim nalamin ta di ing pa dile Iudeia, be di bileng tikai ma ira Iudeia, di nage hatur kawase ira haridan God ga kukubus ter urie.

¹ Io kaie um, iou ura sinsaring uta mu, iou Pol nong di te hiis kawase iou utano nugu pinapalim tane Krai Jisas ma uta mu ing pa mu le Iudeia.

² Ai, a tutuno sakit mu te hadade be God te ter ikin ra pinapalim tagu be ni tabar mu ma no nuno harmarsai, naka? ³ Hokakarek, God ga hapuasne ter tagu no linge nong ga susuhai nalalie be ni palai utana, hoke iou te pakat ira da nianga kira ukatika ho mu. ⁴ Ma ing mu na was ing iou te pakat, na tale be mu na nes kilam be iou palai tano linge nong ga susuhai nalalie ma ite hanawat puasa um naramon tane Krai. ⁵ God pai gale hapalaine ira turadi menalalie uta ikin ra linge iesene kakarek um no Halhaaliena Tanuo te hapuasne ie ter ta ira nuno halhaaliena apostolo ma ira tangetus. ⁶ Ma no linge nong ga susuhai ma ite hanawat puasa um, aie horek. Di ing pa dile Iudeia, di na hatur kawase no pinalau ta di haruat ma ira Iudeia bileng ing be di taram no tahut na hininaawas. Ma di ira katano bileng tikai ma ira Iudeia tano kapawena palatamaine. Hobi bileng, di tikai ma ira Iudeia, di bakut di na kap ira haridan God ga kukubus ter ta di urie naramon tane Krai Jisas.

⁷ Ma ne God ga tabar bia mon iou ma no nuno harmarsai nong ga papalim naramon tagu ma ie, haruat ma no nuno dades, be iou tike

tultule ta ikin ra tahut na hininaawas. ⁸⁻⁹ Iou no hansiksik sakit ta ira matanabar bakut tane God iesene God ga tabar bia mon iou ma ikin ra bilai na pinapalim be ni harpir nalamin ta di ing pa dile Iudeia uta ira bilai na linge tane Krai ing i kalkalala be da hapupuo, ma be ni hapalaine bileng ira turadi bakut be God i gilgil hohaam ta ira linge i sip be na gil ing iga kis mun ta ira tintinohon menalalie kaia ho ie nong ga hakisi ira linge bakut. ¹⁰ Ma ne God ga ter ikin ra pinapalim tagu be ira lilie ma ira mangana ut na harkurai tuma ra mawe di na nes ira matanabar na lotu, di nage palai kakarek ta ira humangana minminanes tane God. ¹¹ Menalalie ta ira linge bakut God ga bul no nuno lilik be di na palai hobi tano nuno minminanes ma ite gil haruatne um ikino nuno lilik tane Krai Jisas no nudait Watong. ¹² Ma no nudait nurnur tane Krai te papos no ngas tupas God, ma tano nudait kinkinis naramon tane Krai dait la hanana ra matmataan tane God ma ra gaas ma ra balaraan. ¹³ Io kaie, iou saring mu be ira numu lilik pai nale malmalungo uta ira mangana ngunngutaan i kabit iou uta mu kinong kakarek ra ngunngutaan di te ter no maririsuan na kinkinis ter ta mu.

A sinsaring be God na hadades dait ma be dait nage nunure kilam no bilai na harmarsai tane Krai.

¹⁴⁻¹⁵ Io, ma kike ra linge iou te tange no burwana ing iou saga bukunkek ra matmataan tane Mama, nong ga hatawat ira huntunana bakut tuma ra mawe ma kira napu ra pu. ¹⁶⁻¹⁸ Iou

saring God be tano nuno tamat na minamar sakit na hadades ruma naramon tutuno iat ta mu ma no baso tano Tanuana, waing tano numu nurnur Krai nage lon ta ira kati mu, waing ira numu harmarsai nage tur dades ter hoke tike dahe i hasur bolno. Io kaie, iou sasaring be mu tikai ma ira matanabar tane God bakut, mu nage tale be mu na nunure kilam no taptapagas ma no laulawas ma no nalnalu ma no napnapu tano harmarsai tane Krai be i huat ha. ¹⁹ Hokakarek iou sasaring be mu nage kilingane no harmarsai tane Krai nong i tur lake ira mangana harmarsai bakut ing ira matanabar di na tale be di na nunure kilam. Ma iou sasaring hobi waing mu nage hung haruat ma ira bilai na linge ing God la hung ter me.

²⁰⁻²¹ Ma ne God nong i tale be na manga gil lake ta ing dait saring ma dait lik, haruat ma no nuno dades nong ila paapalim naramon ta dait, io, a pirpirlet tupas ie mekaia ta ira matanabar na lotu ma mekaia hone Krai Jisas ta ira bungbung bakut namur ma pai nale pataam. Amen.

4

Dait ira katkatano tano palatamai ne Krai ma sene dait kapawena mon.

¹ Io kaie, iou nong di te hiis kawase iou utano nugu pinapalim tano Watong, iou haragat mu be mu na mur no mangana nilon i haruat ma no tinato nong God ga tato mu ma ie. ² I tahut be mu na lon hoke ira matien na turadi ma be

mu na manga bul hanapu habaling mu. Mu na bala malum ma mu na hatahutne ira mes ma ra harmarsai ing di gil harara ta mu. ³ Mu na manga walar be mu na palim hadades no numu tintalen na tuntunur tikai ing mu hatur kawase ie mekaia tano Halhaaliena Tanuo. Ma mu na tur tikai hobi hohaam? Mu na kis ma ra malum ta mu harbasie, ikino malum nong i hiis pakur mu be mu na kapawena mon. ⁴ Tikenong mon no palatamaine ma tike Tanuo mon. Hobi bileng, ing God ga tato mu, iga tato mu be mu na nanahe ma ra nurnur pane tike kapawena linge mon. ⁵ Tike Watong, tike mangana tintalen na nurnur, ma tike tintalen na baptais mon. ⁶ Tike God mon ma aie sene mon no Mama ta dait bakut. Aie i tamat ta dait bakut, i papalim nalamina ta dait bakut, ma ikanaia naramon ta dait bakut.

⁷ Iesene Kraisa ga tabar bia dait bakut tiketike ma ira hartabar haruat ma ira mangana hartabar ing iat iga hartabar me. ⁸ Ikinong i haruat ma no nianga tane God di ga pakat ie i tange be,

“Ing iga hanahut utuma nalu,
iga lamus ira haleng na hiruo ing di ga kis ter ta
ira nudi kunubus,
ma iga ter ra hartabar ter ta ira turadi.”

⁹ Ma be no pakpakat i tange be “Iga hanahut,”
io, i pipilaina horek be iga hanasur bileng ukira
napu tano ula hanuo. ¹⁰ Ma aie nong ga hanasur,
aie iat mon ikinong ga hanahut utuma nalu igom
manga sakit no ula mawe. Ma iga gil hobi be

na kis ta ira humangana linge bakut. ¹¹⁻¹³ Ma aie iat nong ga ter ira apostolo, ira tangetus, ira ut na harpir, ira ut na harbalaurai ma ira tena harausur ura tangtagure ira matanabar tus tane God be di nage gil ira pinapalim na harharahut waing dait no palatamai ne Krai, dait nage tahuat dades, tuk ter be dait bakut dait na tikenong mon ta ira linge dait nurnur ine ma tano nudait minminanes utano Nati ne God, ma be dait nage tur dades timaan bileng ma be ira nudait tintalen na haruat ta ira bilai na tintalen sakit tane Krai.

¹⁴ Io kaie, dait paile bana baling be ira paananoh na ise hurbitane dait. Hobi bileng, ira ut na hasakit pa di nale tale be di na lamus hurbitane dait ma ira nudi harausur hoke ira dadaip i pupuh hurbitane ira linge. Pa di nale petlaar ura lamus hakale dait ma ira nudi keskes na hartuam ter ta ira sasana. ¹⁵ Iesene pa dait nale gil hobi. Dait na ter ra harmarsai ta ira turadi ma dait na tange ira tutuno ter ta di. Ma ing dait na tatalen hobi dait na tur dades haruat ma no ulu dait, aie ne Krai. ¹⁶ Ra hena ira nuno harharahut ira singarna bakut tano palatamaine, di harpasum tikai. Ma ira lalos na harpasum di palim dit tikane hobi no palatamaine be pai nale talapus. Ma be ira katkatano bakut tano palatamaine di gil ira nudi pinapalim tus tiketike, io, no kudulena palatamaine na tahuat dades tano tintalen na harmarsai.

Waak dait mur ira nudait tuarena sana tintalen, iesene dait na sige no sigar nilon.

¹⁷ Hoke iou te tange ter, metuma naramon tano nugu kinkinis tano Watong iou manga hakatom mu be pa mu nale lolon haruat baling ma ira tabuna nurnur ing a tatahunwana ira nudi lilik.

¹⁸ A kadadowana ira nudi lilik ma di kis sisingen talur no nilon tane God kinong pata ta palai ta di. Ma pa dile palai kinong i dades ira tinga di.

¹⁹ Pa dile tale be di na nes kilam ira tahut ma ira sasana, kaie di te ter habaling di ter ta ira tintalen na hilawa ura gilgil haitne ira mangana bilingana tintalen, ma di sunang terter ter um ura gilgil haitne.

²⁰ Iesene mu balik, ing mu ga harausur utane Kraiss, pa mu gale harausur ta ira tintalen hobi.

²¹ A tutuno sakit mu ga hadade utane Kraiss ma mu te kap ra harausur utana haruat ma ira tutuno tane God i kis tane Jisas, naka?

²² Mu ga kap ra harausur uta ira numu mangana nilon ing mu git lolon hobi menalalie. Mu ga harausur be mu na kap leise no tuarena nilon nong i ura marmarsang ta ira nuno sana sinisip ing ila lamlamus habota ie.

²³⁻²⁴ Ma mu ga harausur bileng be ira numu lilik na sigarna, ma be mu na sige no sigar nilon nong God ga hakisi be na tatalen hoke aie iat ta ira takadoswana ma ira halhaaliena tintalen haruat ma ira tutuno tane God.

²⁵ Io kaie, mu na kap leise no tintalen na harakale ma *mu bakut tiketike mu na tange ra tutuno harbasie ta mu* ira hatahinsaana

4:17 1 Pita 1:14; Rom 1:21 **4:22** Rom 8:13; Kolose 3:9

4:23-24 Rom 12:2 **4:23-24** Stt 1:26; Kolose 3:10 **4:25** Kolose

3:8-9; Sek 8:16

naramon tane Krai, kinong dait bakut dait ira katkatano tano kapawena palatamaine. ²⁶ *Ing be mu ngalngaluan, waak mu gil ta nirara.* Waak um be no kasasa i suguh ma ira numu ngalngaluan baak kanaia. ²⁷ Ma waak mu ter mahuo ter tane Satan be na gil tike linge. ²⁸ Ma nong git kukuman, waak be i kukuman baling. Iesene i tahut be na papalim ma ira lumana tus ura gilgil ira pinapalim a mon puspugno, waing nage tale be na tabar di ing a nudi mon sunupi. ²⁹ Waak be tike katano sana nianga na puko sur ta ira ho mu. Iesene i tahut be mu na tange sene mon ira mangana nianga ing i haruat be na harahut ira mes ta ira nudi sunupi, waing mu nage hatahutne dong ing di hadade. ³⁰ Ma waak mu hatapunuk no Halhaaliena Tanuo tane God, no Tanuo nong ga bare bat mu ura utane God, a hakilang ie tuk ter ta ikino bung be God na halangalanga leise mu. ³¹ Mu na kap leise ira bala ngungut bakut ma ira mangana ngalngaluan ma ira dades na harngangar. Waak mu mur no tintalen na kamohor malus. Waak mu tange hgae tikenong ma mu na kap leise ira mangana sinisip ura hangungut ira mes. ³² Ma mu na gil ra tahut tikai ma ra harmarsai harbasie ta mu. Mu na lik luban leise ira numu sasana harbasie ta mu hoke ta ira pinapalim tane Krai, God ga lik luban leise ira numu.

4:26 Sam 4:4; James 1:19-20 **4:29** Kolose 4:6 **4:30** Ais 63:10;
 1 Tesolonaika 5:19; Epesas 1:13-14 **4:31** Kolose 3:8 **4:32**
 Matiu 6:14; 18:22-35; Kolose 3:12-13

5

Dait na lon hoke ira not no madares.

¹ Io kaie, mu na tatalen hoke God kinong mu ira natine ing i manga sip mu. ² Mu na lon ma ra tintalen na harmarsai hoke iat mon Kraiss ga marse dait ma iga ter leise no nuno nilon uta dait hoke tike hartabar ing i huhur kala mimisien tupas God. ³ Mu na harbalaurai timaan be pata ta tikenong pai nale tale be na tange be mu hutate tano tintalen na hilawa be ira bilingana tintalen hobi, ma be pa mu le nes kalak bileng ira linge gar na mes. Waak be mu mur kakarek ra mangana tintalen kinong ira halhaaliena turaditane God pa dile tatalen hobi. ⁴ Ma waak mu pipines. Waak mu tange ira nianga na ba mon hobi, be ira bilingana hinasakit ta kike ra linge. Paile haruat be mu ira mangana turadi hokike mu na ianga hobi. Iesene i tahut balik be mu na tanga tahut tupas God. ⁵ Mu nage palai um be pata tikenong i mur ra tintalen na hilawa be ira mangana bilingana tintalen pai nale lala tano kingdom tane Kraiss ma ne God. Hobi bileng ta tikenong ila nesnes kalak ira linge gar na mes (tike mangana turadi hobi i haruat ma tikenong i lotu tupas ira palimpuo). Aie bileng pai nale lala. ⁶ Waak mu bala leh tikenong be na hakale lamus mu ma ira pabono nianga. Karek ra mangana tintalen no burwana be no ngalngaluan tane God na puko burung di ira ut na harpiam. ⁷ Io kaie, waak mu harwis ma di.

5:1 Matiu 5:48
6:9-10; Kolose 3:5

5:2 Hiebru 10:10; KBk 29:18
5:6 Kolose 2:4,8; Rom 1:18

5:5 1 Korin

⁸ Mu git kiskis tano kadado iesene kakarek um tano numu kinkinis naramon tano Watong, mu kis tano madares. I tahut be mu na lon hoke ira not no madares. ⁹ (Ma no puspuno ta dong ing di kis tano madares aie horek, be ira tahut na tintalen bakut, ma ira tintalen takados, ma ira tintalen haruat ta ira tutuno God te hapuasne.)

¹⁰ Ma i tahut be mu na silihe be a mangana tintalen hohaam ing God i laro urie. ¹¹ Mu na tapa talur ira tintalen na kadado ing pata ta puspuno. Iesene mu na bul hamadares balik kakarek ra tintalen. ¹² Kinong urah, i hahirhir dait be dait ianga mon uta kakarek ra linge ing ira ut na takmaluk di gil sie. ¹³ Ma be no lulungo i murarang ter ta tike linge, i hanawat palai be a mangana linge so ie. ¹⁴ Hokakarek, be no madares i hapalaine tike linge, ikino linge na ngan hoke no lulungo. Ma ikinong no burwana kaie di gom tange be,

“Augo nong u kumkubabo, nu tangahun,
ma nu tut hut sukun ra minat,
ma ne Krai na murarang sare ugo.”

¹⁵ Io kaie, mu na harbalaurai timaan be mu na lon hohaam. Waak mu lon hoke di ing pa dile palai ta ira bilai na tintalen. Pata. Mu na lon hoke dong ing di minanes ta ira tahut. ¹⁶ I tahut be mu na gil ira bilai ta ira pana bung be i tale mu be mu na gil hobi, kinong kakarek ra bung di sana. ¹⁷ Hokakarek, waak mu tatalen hoke ra ngulo. I tahut be mu na palai be aso

ing no Watong i sip be mu na gil. ¹⁸ Waak be mu meet ma ra dades na taho. Ikin ra tintalen i hatawat ra haleng na sasana. Iesene i tahut be mu na hung ma no Halhaaliena Tanuo. ¹⁹ Mu na ianga harbasie ma ira nianga ta ira mangana halhaaliena ninge. Mu na inge tupas no Watong ma mu na pit garaan ie metuma naramon ta ira tinga mu. ²⁰ Ma tano hinsana no nudait Watong Jisas Krai, mu na tanga tahut hait tupas God no nudait Mama uta ira linge bakut.

²¹ Ma i tahut be mu na hanapu harbasiane habaling mu kinong mu manga ru Krai.

No tunana na manga marse no nuno haine, ma no haine na manga urur tano nuno tunana.

²² Mu ira haine, mu na hanapu habaling mu ra hena ira numu tunana, ma be mu gil hobi, mu te gil bileng tano Watong. ²³ I tahut be mu na gil hobi kinong no tunana i tamat ta dur ma no nuno haine hoke Krai bileng i tamat ta ira matanabar na lotu ma aie iat nong ga halon di, di no palatamaine. ²⁴ Ma hoke ira matanabar na lotu di hanapu habaling di tane Krai, na tahut be ira haine di na hanapu habaling di ra hena ira nudi tunana uta ira linge bakut.

²⁵⁻²⁶ Mu ira tunana, mu na manga marse ira numu haine hoke Krai ga manga marse ira matanabar na lotu ma iga ter habaling iat ie uta di be na hagamgamatien di ing i kapal di ma ra taho ma no nianga waing di nage halhaalien.

5:18 Luk 21:34 **5:19** Kolose 3:16 **5:20** Kolose 3:17 **5:21**
 1 Pita 5:5 **5:22** Kolose 3:18; 1 Pita 3:1 **5:23** 1 Korin 11:3;
 Epesas 1:22 **5:25-26** Kolose 3:19; 1 Pita 3:7 **5:25-26** Taitus
 3:5

²⁷ Ma ne Kraiss ga gil hobi be di na manga melmel na turadi ma pata ta runrugut be ta mangana bilinge be ta tike mes na sasana ta di, ma ina lamus leh di ukaia ho ie. I sip be di na manga gamgamatien ma di na bilai harsakit ta ira nudi nilon. ²⁸ Hobi bileng, i tahut be ira tunana di na manga marse ira nudi haine hoke di marse habaling iat ira palatamai di. Ma nesi nong i marse no nuno haine, i marse habaling iat ie. ²⁹ Ma i palai be ikinong i tutuno kinong pata tikenong pai lale malmalentakuane habaling no palatamaine, iesene ila balbalaure timaan ie ma ila tamtabar timaan ie ma ra nian. Ma ne Kraiss la gilgil bileng hobi ta ira matanabar na lotu. ³⁰ Kinong urah, dait ira katano tano palatamaine. ³¹ *“Hokakarek, no tunana nage hana sukun no nuno mama ma no nuno makai, ma dur na kis tikai ma no nuno haine. Ma dur na tikenong mon.”* ³² A tamat na linge ikin nong ga susuhai ma ite hanawat puasa um. Ma sene iou, ing iou tange hobi, iou iangianga utane Kraiss ma ira matanabar na lotu. ³³ Iesene ikin ra nianga i tutuno bileng uta mu. I manga tahut be ira tunana tiketike na manga marse no nuno haine hoke i marse habaling iat ie, ma be no haine na manga urur tano nuno tunana.

6

Ira bulu ma ira hinasik, di na taram ira nudi mama ma ira makai ta di.

¹ Mu ira bulu ma ira hinasik, mu na taram ta ira numu mama ma ira makai ta mu. Ikin ra tintalen i haruat ma no numu kinkinis tano Watong ma i takados bileng. ² *“Ru no num mama ma no num makai.”* Ikino hartule ta ira harkurai tane Moses, aie no luaina hartule ing God ga bul tike kunubus ter tana be nu kap ta bilai ing be nu mur ikino hartule. ³ Ma ikino hartule i tange be nu urur hobi *“waing nage tahut utam ma ina lawas no num nilon kira na pu.”*

⁴ Mu ira nudi mama ira bulu ma ira hinasik, waak mu hangalngaluan ira nati mu. Iesene ing mu halon di i tahut be mu na pir di ma mu na hausur timaan di hoke no Watong i sip be mu na gil hobi.

Ira tultule di na taram ira nudi tamat ma ra but na urur; ma ira tamat, di na balaure ira nudi tultule ma ra tahut na tintalen.

⁵ Ma mu ira maris na tultule, mu na taram ta ira numu tamat mekira napu ma ra but na urur sakit ma ra tutuno tuma naramon ta ira tinga mu hoke mu gor taram tane Krai. ⁶ Waak mu taram ta di tano pana bung sene mon di ngok ter ta mu be di nage laro. Pata. Mu na taram ta di hoke mu ira tultule tane Krai. Ma ing mu gil hobi metuma naramon ta ira tinga mu, mu na gil haruatne no sinisip tane God. ⁷ Ma ina tahut be na mamahien ira numu lilik uta ira numu pinapalim na tultule, hoke be mu papalim tupas no Watong, ma pata be ira turadi mon. ⁸ I tahut

6:1 Kolose 3:20 **6:2** KBk 20:12 **6:4** Kolose 3:21; Sam 78:4; Snd 22:6 **6:5** Kolose 3:22-23; Taitus 2:9-10; 1 Pita 2:18 **6:8** 2 Korin 5:10; Kolose 3:24-25

be mu na papalim hobi kinong mu nunure ter be no Watong na kul ira turadi tiketike, be a tultule ie be paile tultule, haruat ma ira bilai na tintalen ing i gil.

⁹ Ma mu ira tamat, mu na gil bileng hobi ta ira numu tultule. Waak mu mang di. Mu nunure be no nudi Tamat, aie nong a numu Tamat bileng ie, ma ila kis ter tuma ra mawe ma ila kurkure ira matanabar bakut ma tike takadoswana harkurai sene mon. Pai nale hatahutne tikenong ma ina hague bia tike mes.

Dait na sige bakut ira linge na hinarubu metuma hone God.

¹⁰ Io, ma ura hapatam ira nugu nianga, iou tange be mu na kap dades metuma naramon tano numu kinkinis tano Watong ma mekaia hono nuno but na baso. ¹¹ Mu na sige bakut ira linge na hinarubu metuma hone God waing mu nage petlaar ura tutur bat ira hartuam tane Satan. ¹² Mu na sige kakarek ra mangana linge na hinarubu hobi kinong dait pai lale harubu ma ira turadi mon. Pata. Dait la harubu ma ira lile ma ira ut na harkurai ma ira ut na dades ta ikinin ra kadado na ula hanuo. Dait la harubu hobi ma ira sana tanuo metuma ra mawe. ¹³ Io kaie, mu na sige bakut ira linge na hinarubu metuma hone God ma be no sana bung i hana tupas mu, mu nage petlaar be mu na harubu timaan. Ma ing be mu te manga taguro um hobi, mu na tur dikdikit ter. ¹⁴⁻¹⁵ Mu na tur dikdikit horek. Mu

6:9 Kolose 4:1; Rom 2:11 **6:11** Rom 13:12; 2 Korin 10:4 **6:12**
 1 Pita 5:8-9 **6:14-15** Ais 11:5; 59:17; 1 Tesolonaika 5:8 **6:14-15**
 Rom 10:15

na taltalin ma no tutuno. Mu na sige ira tintalen takados hoke tike umri na sige tike dades na sigasige ura balbalaure no bangbangono. Ma mu na sige ira pala lamas na tinaguro ta ira kaki mu, a mangana tinaguro i hanawat mekaia tano tahut na hininaawas utano malum. ¹⁶ Ma pata be kike ra linge sene mon. Mu na kap bileng ira behbehat na nurnur ing na tale be mu na papalim me ura bingbing ira lulungo na rumus tano laplapot tano Ut na Sana. ¹⁷ Mu na kuhe no numu haralon ma mu na palim leh ira nianga tane God hoke ira sele na hinarubu tano Halhaaliena Tanuo. ¹⁸ Ma mu na sasaring hait ma ira mangana sinsaring ma no harharahut tano Halhaaliena Tanuo. Mu na lik leh kakarek ra linge be mu na tur na tinaguro ma pa mu nale sangeh, ma sene mu na sasaring uta di ira matanabar bakut tane God.

¹⁹ Ma mu na sasaring bileng utagu be tano pana bung iou ura nianga, God na ter ra nianga tagu be ni ianga ma ra balaraan ura hapalaine ira turadi ta ira linge ing iga susuhai nalalie ma kakarek ite hanawat puasa tano tahut na hininaawas. ²⁰ Ma iou kis kira ta ira kunubus kinong iou tike turturkiles ta ikino tahut na hininaawas. Mu na sasaring be ni ianga ma ra balaraan utano tahut na hininaawas hoke i tahut be ni ianga hobi.

²¹ Io, ma ne Tikikus no bilai na tasi dait nong i papalim timaan tano nuno pinapalim na tultule

6:17 Hibrú 4:12 **6:18** Luk 18:1; Kolose 4:2; 1 Tesolonaika 5:17 **6:19** Kolose 4:3-4; 2 Tesalonaika 3:1 **6:20** 2 Korin 5:20; Pilemon 9 **6:21** Apostolo 20:4; Kolose 4:7-8; 2 Timoti 4:12

tupas no Watong, aie um na hinawase mu ta ira linge bakut waing mu nage palai be no nugu kinkinis i ngan ter hohaam. ²² No burwana ikin iou nige tule ie ukaia ho mu be mu nage nunure be iou lon hohaam ma be inage haragat mu.

²³ Iou sasaring be God no nudait Mama tikai ma no Watong Jisas Krai na ter ra malum tupas mu ira hatahinsaana naramon tane Krai. Ma iou sasaring be na hadades ira numu nurnur ma ira numu harmarsai harbasie. ²⁴ A harmarsai metuma nalu tupas di bakut ing di sip no nudait Watong Jisas Krai ma ra mangana sinisip ing pai nale pataam.

No Tahut na Hininaawas
The New Testament in the Sokarek dialect of the
Patpatar language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sokarek long Niugini

Copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sokarek (Patpatar)

Dialect: Sokarek

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023

bbc4ab7d-0dcb-5ad0-909b-47e9fb251f1b